

Velja po pošti:

za celo leto naprej .. K 30—
za en mesec .. " 2-50
za Nemčijo celoletno .. " 34—
za ostalo inozemstvo .. " 40—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej .. K 28—
za en mesec .. " 2-30
v pravi prejemni mesečno .. " 2—

Sobotna izdaja:

za celo leto .. K 7—
za Nemčijo celoletno .. " 9—
za ostalo inozemstvo .. " 12—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvesta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. po 30 v
za dva in večkrat .. " 25
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petstvesta po 60 v
Izhaja vsak dan izveniši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vžni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nehranjeni pisani ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 78.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Zgodovinski moment.

Ljubljana, 18. septembra 1917.

Sobotna »Izjava« je za nas Slovence, za Jugoslovane važen zgodovinski moment. Na vzpodbudo ljubljanskega knezoškofa, našega neutrudljivega narodnega in verskega prvoboritelja, dr. Antona Bonaventura Jegliča, je bil dne 15. septembra objavljen slovesen manifest, podpisan od zastopnikov slovenskega naroda v centru Slovenije. Manifest, kjer se dostojanstveniki cerkve, Slovenska ljudska stranka, Narodno napredna stranka in Slovenska katoliška demokracija pridružujejo jugoslovanski deklaraciji z dne 30. majnika in mirovni noti sv. očeta.

»Bodočnost našega naroda je mogoča le na načelu združenja Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki prebivajo v naši monarhiji. Oboje, svoboda in edinstvo, pa more našemu narodu zagotoviti in ohraniti le samostojna na načelu samoodločbe narodov zgrajena jugoslovanska država pod žezlom habsburške dinastije.«

»Pridružujemo se mirovni želji papeža Benedikta XV. — »namesto sile mora stopiti pravica« — »pravičnost nasproti težnjam narodov.«

Sobotni manifest spominja na dobo taborov, na dobo našega narodnega prebujenja. Slovenske politične stranke so si podale roko v doseg našega najvišjega ideala »združenja Jugoslovancov v svobodni državnopravni obliki pod habsburškim žezlom« ne samo v parlamentu, ampak tudi doma. Ta naša najmanjša zahteva pomeni »biti ali ne biti« našega naroda. A na čelu naše narodne zahteve korakajo zastopniki cerkve, naš vladika dr. Jeglič, slovstvenik, predsednik K. T. D. največje slovenske kulturne institucije, prelat Andrej Kalan in slovenski zgodovinar kanonik dr. Josip Gruden.

Tej manifestaciji se je prva pridružila na konferenci dne 16. t. m. duhovščina stolnega mesta Ljubljane (glej včerajšnjega »Slovenca« pod vzglavjem »Notranja politika«). Duhovščina iskreno pozdravlja »Izjavo« z ozirom na jugoslovansko deklaracijo in mirovno noto sv. očeta ter se ji odločno in v polnem obsegu pridružuje. Istotako se klanja svojem vladiki kot vzor možu, ki ljubi svoj narod.

Ta proglas je naša domovina najsrčnejše pozdravila. Slovesna izjava našega narodnega jedinstva za naš skupen narodni ideal, je vzbudila v srcih vseh naših, domovino ljubečih ljudij, najgloblji odmev.

Glasiło »Narodne napredne stranke« »Slovenski Narod« piše: »Pomembno pa je, da se je politiki jugoslovanske edinstvi slovesno pridružil cerkveni knez. Verski poglavar slovenske prestonice je s tem zaklical vsem slovenski mvernikom, da tudi cerkev odobrava, ako se z neomajno odločnostjo postavi v boj za svobodo naroda, on, ki je poklican, da varuje interese cerkve, je posvedočil, da združenje katoliškega in pravoslavnega Jugoslovanstva ne more biti v kvar izročenemu mu duhovnemu pastirstvu in je tako z velikim činom odpravil vse verske predsodke, ki so nekdanj ogrožali edinstvo našega naroda. Ljubljanski knez in škof je podpisal svoje ime kot višji duhovni voditelj tisočev vernikov, kot apostolski učitelj svoje duhovščine; rekli bi: kakor je za nas vse od nekdaj delo za narodovo svobodo posvečeno, tako je sedaj slovenskemu verniku mogoče, da za jugoslovansko edinstvo dela in moli.«

»Današnja graška »Arbeitswille« konstatira, da se s to »Izjavo« načelno strinja tudi jugoslovanska socialna demokracija.

Pozdravljamo najprisknejše ta veliki zgodovinski moment, mejnik v našem narodnem življenju. To naj bo jasen dokaz vsem gluhim in slepim ljudem,

dem, ki še vedno ne razumejo duha sedanjega velikega časa, da nočemo več Slovenci Jugoslovani, tujega nadvladanja, da nočemo biti več razcepljeni izročeni v milost in nemilost našim sovražnikom. Naši najboljši sinovi so umirali in umirajo za ta naš veliki jugoslovanski ideal, naš narod hoče v mirnem razvoju sam si odločiti svojo bodočnost in živeti, živeti. Dosedaj se je zdelo, da smo bili brezpogojno obsojeni na smrt, toda danes pričajo zadnji dogodki, da smo to našo smrtno obsodbo za vedno razveljavili. In tako trdno upamo in verujemo v uresničenje te naše velike bodočnosti.

Preje bodo uničili naš narod kot iztrgali iz naših src zavest, da smo Jugoslovani jedno in da hočemo biti jedno združeni v svobodni državnopravni obliki. Dinastija pa naj ve in ves svet naj ve, da hočemo Jugoslovani svojo svobodo, svojo lepšo bodočnost pod žezlom habsburško-lotrinske dinastije.

Nova vera, novo solnce je prevzelo naša srca! Nič več se ne čutimo majhne in neboljane, ampak silni in močni smo, kot je silna in močna in življenja zmožna naša jugoslovanska ideja.

Peter Klepec je zopet začutil svojo orjaško moč in pogled mu ni več moten, ampak kristalno čist in jase.

† Proši Janez Sajovc.

Rodil se je na Visokem župnije šenčurske pri Kranju dne 6. jan. 1831. Bogoslovne nauke je dovršil l. 1853, in v mašnika je bil posvečen 15. jan. 1854, ker preje ni imel kanonične starosti. Na prvi službi v Radovljici je bil samo 40 dni, potem pa je kaplanoval celih 13 let pri Sv. Križu pri Litiji do l. 1867. Isto leto dobi župnijo Mošnje, kjer je postavil gospodarsko poslopje, popravil kaplanijo, razširil pokopališče in dr. V njegovem času je božja pot na Brezje zelo oživela. Iz Mošenj se je Sajovc preselil v Slavino leta 1878. Skoraj 22 let je vodil slavinsko župnijo, veliko je storil v čast božjo in je bil skrbni dušni pastir. L. 1890. je bil imenovan za kn. šk. svetnika, l. 1893. pa ga je odklikoval cesar z zlatim križcem s krono za zasluge. L. 1899. je postal Sajovc stolni kanonik v Ljubljani. Sv. Oče ga je z bulo z dne 26. XI. 1906 imenoval za prošta stolne cerkve ljubljanske. Kot prošt je obhajal l. 1904. slovesno zlato mašo. Letos pa mu je presvetli cesar podelil komturni križec Fr. J. reda. Bolehal je od spomladi in dne 18. sept. ob 1/3. uri zjutraj v navzočnosti g. kanonika Novaka izdahnul blago dušo.

X X X

»Slovenec« uredništvo žaluje ob odprti rakvi za svojim zvestim sodelavcem. Z velikim zanimanjem so naši narodniki čitali lepe njegove spomine iz davnih časov bele Ljubljane. Rad je govoril tudi o dogodkih leta 1848, ko je bil kot dijak član meščanske garde v Ljubljani.

Ljudje so prečastilega rajnika povsod ljubili. Bil je prijazen, ljudomil delavec v Gospodovem vinogradu. Na polju krščanske ljubezni je deloval v Ljubljani posebno pri Vincencijevi konferenci sv. Nikolaja. Visoko starost je blagemu rajniku podelil Gospod, a ostal je mladeniško živahen in se je živo zanimal za vse pojave širše in ožje naše javnosti.

Njegovi stanovski tovariši so častiljivega visokega cerkvenega dostojanstvenika zelo spoštovali in ljubili. Bil je prijazen z njimi, dajal je kot duhovnik lep zgled vsem.

R. I. P.!

Bitka na Banjski visoki planoti.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. septembr. Uradno:

Pri Soči podnevi večkrat živahen topovski boj. Ko se je stemnilo, je napadel

sovražnik trikrat južno od Podlešča, a uspel ni. Na severozahodnem slemenu gore Sv. Gabrijela so se vrnili honvedski oddelki od sunka iz sovražnih jarkov z ujetniki in s strojnimi puškami.

Načelnik generalnega štaba.

Naš napad na gori sv. Gabrijela. — Na Banjski visoki planoti Italijani vrženi.

Dunaj, 17. septembra. (Kor. urad.)

Vojni tiskovni stan: Pri Soči je sovražnik popoldne pomnožil svoj topovski ogenj na Banjski visoki planoti in proti gori sv. Gabrijela. Ko se je stemnilo, je sovražna pehota napadla naše postojanke južno od Podlešča. Naskočila je trikrat, a so jo naši vselej vrgli.

Uspelo je pa podjetje naših naskakovanih čet na severozahodnem slemenu gore sv. Gabrijela. Močna patrulja nekega honvedskega pešpolka je vdrla tam v sovražne postojanke, razkropila posadko, zaplenila dve strojni puški in se vrnila z nekaterimi ujetniki.

Italijansko uradno poročilo.

16. septembra. Na Banjski visoki planoti je pridobila včeraj hrabra brigada Lassari z vznosnim nastopom ozemlje na jugovzhodnem robu visoke planote, ujela je 17 častnikov in 400 mož ter zaplenila več strojnih pušk. Naši dve letalni skupini sta vrgli približno 2 1/2 tone bomb na zbiranja čete pri Ravnici vzhodno od gore sv. Gabrijela.

17. septembra. Na tridentinskem pozorišču so se približevali v Judikariji sovražni odelki, veliko jih je bilo, našim prednjim postojankam, a jih je razkropil ogenj naših pušk. Na Koroskem je večje delovanje sovražnega topništva sledil živahnejši naš nastop v dolini Bele. Na Banjski visoki planoti je ponoči od 15. na 16. sovražnik neprestano napadal, da bi zopet zasedel prejšnji dan izgubljeno ozemlje, a so ga odbili naši hrabri branilci, ki so mu vzeli 73 ujetnikov, med njimi 2 častnika.

Cesar na južnem Tirolskem.

Trident, 13. septembra. Cesar je dospel v Trident ob četrta na dve popoldne. Sprejem v tem starinskem trdnjavnem mestu se je spremenil v ginljivo počastčenje monarha. Na to je odšel na bojno črto. Šli so preko Aldena v Val Cei, od tu navzgor v gore tja proti Loppio. Cesar se je zadržal na robu predgore Biaena, več ur si je ogledoval krasen planinski svet in se nato zopet odpeljal nazaj v Trident, kjer je prenočil. Sledeči dan se je peljal cesar čez Calliano na visoko planoto Vielgerenth. Najprej se je podal k trdnjavi Serrada, odkoder se vidi ozemlje, na katerem sta se v lanski ofenzivi borila 8. armadni zbor in desno krilo 20. armadnega zbora. Po daljem bivanju na tem mestu se je nadaljevala vožnja preko Vielgerentha skozi dolino Centa, ob jezeru Caldonazzo čez Pergine v Panarotta. Ob jezeru Caldonazzo si je ogledal različne čete. Čez Pergino se je peljal cesar nazaj v Trident.

Bozen, 15. septembra. Danes se je peljal cesar skozi divjo sotesko v Vezzano. Tu se je javil najvišji poveljnik s svojim štabom. Nato se je potovanje nadaljevalo. Pri Sarche si je ogledal cesar čete iz območja trdnjave Riva. Nato se je odpeljal cesar proti Tione, kjer so ga pozdravili, potem ko si je ogledal čete, številni predstojniki občin in duhovniki iz velikega dela Judikarije. Pri nadaljevanju vožnje je dospel cesar v dolino Rendena. Dalje časa se je zamudil v Pinzolu, nato se je odpeljal skozi krasno ozemlje Madonna di Campiglo v dolino Noče. Cesar je zapustil dolino nad Elesom, da se je odpeljal preko Mendela v Bozen. Tu je cesar prenočil od sobote na nedeljo.

Novi napadalni načrti Italijanov.

Vojni tiskovni stan, 16. sept. Italijanske strategične železnice, ki vozijo iz Vidma čez Cedad in Kormin, so prevzele veliko nalogo. Neprestano pravažajo strelivo in nove čete na bojišče pri Soči, kjer so

njih voji strašno razbiti. Italijani so se v strelskih jarkih pripravili na enoten velikopotezen napad, a presenečenje je izostalo, ker so se naše čete močno zakopale jugozahodno od Sela in zadele na Cadornove ojačbe. Naši so bili za to posvarjeni. Ko so Italijani napadli, jih je sprejel naš ogenj. Proti Lokovcu zbrajo Lahi velike množice, njih napadi so se tam zrušili.

Italijani prevažajo čete.

Lugano, 17. septembra. (Kor. ur.) Italijanska meja bo zaprta do jutri popolnoči. Najbrže prevažajo čete.

Lugano, 17. septembra. Zapora italijansko-švicarske meje je zelo stroga. Nihče ne sme iz ali v Italijo. Na mejni proggi Como-Chiasso so ustavili ves železniški promet. Na Luganskem jezeru so z znamenji naznanjali švicarskim parnikom, da se ne smejo približati italijanski obali.

Italijani hvalijo naše soške čete.

Iz Lugana poročajo: Z dovoljenjem vojnega vodstva prinašajo laški listi obširne opise o bojih za goro Sv. Gabrijela, iz katerih izhaja, da so morali Italijani vsak korak odkupiti z ogromnimi žrtvami in vsled neprestanega najhrabrejše, najdrznejše in najgenialnejše izvajanja odpora avstro-ogrskih čet in njihovih protinapadov do skrajnih možnosti napeti vse svoje sile. In še danes se ne čutijo varnih v svojih postojankah v neposredni bližini grozljivo podjetne avstro-ogrške infanterije in spričo prevladujoče postojanke avstro-ogrške artiljerije. Opisi naglašajo, da more biti Avstro-Ogrska ponosna na svoje čete, ki so se ognjeniku podobnih tleh celih štirinajst dni borili trdovratno, srčno in vstrajno in kljubovali elementom in vsemu sovražnemu orožju.

Novi izgredi v Turinu.

Bern, 17. septembra. (K. u.) Švicarska brzojavna agencija javlja: Od včeraj jutraj je italijanska meja popolnoma zaprta. Carinske oblasti v Chiasso naznanjajo, da bo meja čez 18. septembra popolnoma zaprta. Gre najbrže za premikanje čete. »Berliner Tagblatt« javlja iz Chiasso: Potniki, ki so prišli iz Italije, predno se je zaprla meja, poročajo, da so izbruhnili na petek v Turinu novi nemiri. Streljali so s strojnimi puškami. Ranjenih in mrtvih je bilo veliko, med njimi tudi žene in otroci. — »Bund« poroča: Južno mejo so zdaj posebno strogo zaprli. Čez mejo ne puste niti diplomatskih kurirjev. Kurirja švicarskega poslanstva v Rimu so ustavili že včeraj v Milanu; kurirja iz Berna pa sploh niso pustili v Chiasso. Brzojavke sicer sprejemajo, a če jih pošljejo čez mejo, se ne ve. O vzrokih zapore molče. Bančni in borzni krogi govorijo, da so bili v zgornji Italiji včeraj zopet poulični nemiri.

Boj italijanske socialne demokracije proti reakciji in proti vojski.

Bern, 17. septembra. (Kor. urad.)

»Berliner Tagblatt« poroča: V Turinu je še vedno vojno oblegovalno stanje. Med pouličnimi boji pehota in bersaglieri niso nastopali proti delavcem. Na zapoved vlade so nastopili potem s strojnimi puškami; 10 delavcev je bilo ubitih, več sto so jih ranili. — »Avanti« je pisal: Delavci so pripravljani na boj. Socialnodemokratska stranka ničesar ne prikriva; vojskuje se odkrito proti politični reakciji, proti vojski in proti tistim, ki so jo povzročili.

Položaj v Rusiji trajno nejasen.

Kornilov se ni udal.

Rotterdam, 17. septembra. Reuter javlja iz Petrograda: Poročilo, da se je Kornilov udal, ni resnično. Kornilov marveč zahteva, naj ga sprejmejo v triumvirat.

Kornilov pred vojnim sodiščem.

Amsterdam, 16. septembra. »Daily News« javljajo iz Petrograda: Priča-

kuje se, da bosta tako general Kornilov kakor Kaledin radi upora ustreljena. Opozarjajo, da je Kornilov sam zahteval smrtno kazen radi upora v armadi.

Kerenskijski proti Kornilovu. — General Gurko pobegnil. — Na Finskem more visoke častnike. — Kozaki zahtevajo mir. — Kerenskijski se razporočil.

Stockholm, 17. septembra. Kerenskijski je izdal dnevno povelje, s katerim razglasi, da izroči Kornilova vojnemu sodišču. General Gurko, ki ga je vlada zaprla, je pobegnil. Na Finskem so umorili veliko visokih častnikov. Polkovnega poveljnika v Abu so umorili vojaki na odprti cesti. Kozaki postajajo vedno bolj nezadovoljni; pravijo, da se vrnejo domov, če se do oktobra ne sklene mir.

Stockholm, 17. septembra. Kerenskijski je zapustil svojo ženo in se poročil s pevko Timmer. Tudi Skobeljev se je te dni poročil z neko pevko.

Ustavodajalna duma bo zborovala prvi teden novembra. Odločila bo o vojski ali o miru.

Izpraznitev Petrograda. »Vossische Ztg.« javlja iz Stockholma, da se Petrograd izpraznjuje. Ljudje beže peš iz mesta.

»Novo Vreme« proti vojski. »Novo Vreme« so ustavili, ker je pisalo: Zakaj naj se vojskujemo v položaju, ki nam grozi, da nas socializirajo. Državljanji znajo, da bi se jim pod nemško vlado ne godilo slabše, kakor pod revolucijsko demokracijo.

Ukrajinski ministrski predsednik je postal Torošenko, bivši generalni gubernator vzhodne Galicije in Bukovine.

Za voditelja ministrstva javnega pouka je imenovan dr. Salaskin.

Boji z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO. Dunaj, 17. septembra. Uradno: Na vzhodnem bojišču in v Albaniji nobenih posebnih dogodkov.

Rusi obstreljujejo. Dunaj, 17. septembra. (Kor. urad.) Vojni tiskovni stan: Na celim pozorišču se niso posebno bojevali. V raznih odsekih je sovražno topništvo streljalo kakor po navadi.

Spopadi pri Rigi. Berlin, 17. sept. Veliki glavni stan: Rusi so na vzhodu pri Rigi večkrat brezuspešno poizkušali, da bi nemške varnostne čete potisnili nazaj. Na ostali vzhodni fronti in v Macedoniji nobenih posebnih dogodkov.

Nevaren položaj pri Dvinskem in Pinskem. Petrograd, 16. septembra. (Kor. u.) Agentura: Vrhovni poveljnik zahodne bojne črte general Valujev je izdal na podrejene mu armade dnevno povelje, v katerem pravi, da sovražnik ne spi, marveč da so ga vpijanili njegovi uspehi pri Rigi in da namerava prebiti pri Dvinskem in Pinskem. Vojaki naj zato prepuste notranja vprašanja vladi in naj mislijo le na disciplino in na to, da bodo sposobni za boj.

Boji na zahodu.

Dne 16. t. m. je bilo vreme ugodno, a bilo je le na celi zahodni fronti primeroma mirno. V ovinku Yperna se je ogenj večkrat razvil v bobneči ogenj; močno so tudi na obali streljali. Zjutraj 17. t. m. ob 5. uri 30 minut se je pričel tudi vzhodno od Yperna bobneči ogenj. Obramba nemških topov je povzročila velike razrušitve v angleških postojankah. Opazovali smo več silovitih razstrelb. Nemci so podvzeli več uspešnih poizvedb. V Artois so napredovale močne angleške patrulje 16. septembra ob 10. uri zvečer in 17. ob 1. uri zjutraj proti nemškim postojankam pri Gavrelle in pri Aceul. S protisunkom smo jih vrgli. Francozi s sunki svojih patrulj niso nič več dosgli, kakor Angleži. Pred Verdunom so na obeh straneh Moze zopet streljali. Nemške baterije so žele v boju s sovražnimi topovi velike uspehe.

NEMŠKO URADNO POROČILO. Berlin, 17. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Ruperta Bavorskega. Ker se je dobro videlo, se je lahko živahno streljalo. Na Flanderskem se je povečal topovski boj na obali in v posameznih odsekih med gozdom Houthoulster in Lysom večkrat v najbesnejši bobneči ogenj. Angleška pehota ni napadala, razvili so se le krajni boji na predpolju, v katerih smo jih več ujeli. Severnovzhodno od Arrasa so napadli ponoči močni angleški poizvedo-

valni oddelki, ki so na nekaterih mestih prodrli tudi v našo črto, od tam je biter protisunek prepočil sovražnika. Tudi pri St. Quentinu so pripravljali sovražniki s presenetljivimi napadi sunke svojih poizvedovalcev, ki smo jih povsod vrgli.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Pri Aisne, posebno severovzhodno od Soissons, dalje v Champaigni in pred Verdunom so s topovi močno streljali. V več poizvedovalnih bojih so izgubili Francozi ujetnike. Naša preganjalna skupina je sestrelila dve letali iz sovražnih skupin, ki so napadle večer dvakrat Colmar; poleg teh so izgubili sovražniki 16 letal. Nadporočnik Berthold je premagal 15. t. m. 2. nadporočnik Schleich v zadnjih dveh dneh 3 sovražnike v zračnem boju.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. septembra zvečer. Veliki glavni stan: Močno so streljali le na Flanderskem.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Mirovni pokret.

Grof Karoly in Erzberger o vprašanju miru. — Sestanek socialistov sporazuma v Petrogradu. — Lloyd George napoveduje mir.

Budimpešta, 17. sept. Včeraj je poročal grof Mihael Karoly svojim volilcem v Czegledu. Rekel je med drugim: Korist monarhije zahteva, da ne bo nihče zmagal in da ne bo nihče premagán. Korist monarhije zahteva, da ničesar ne osvoji. Monarhija se tudi ne nahaja v središču sovražnosti. Glavna sovražnika sta Anglija in Nemčija. Ko se je Czernin izjavil pred meseci za mir brez osvojitve, se je zdelo, da visoko drži prapor miru in da ne bo prej počival, dokler se ne polasti posredovanja za monarhijo in da pridobi Avstriji slavo tistega, ki bo dosegel mir. V tej veri smo se, žal, varali. Grof Karoly se bo podal 15. oktobra na zbor mirovne lige v Bernu.

Frankobrod, 17. sept. Erzberger je govoril v nedeljo v Biberachu svojim volilcem. Rekel je, da se je izročil nemški odgovor na noto sv. očeta v soboto nunciju v Monakovu, da jo pošlje sv. očetu. Nemško noto bo prinesel v Rim poseben kurir; v soboto jo objavijo istočasno v Rimu in v Berlinu. Prišla bo ura, in morebiti zelo kmalu, ko bo nemški narod hvalen državemu zboru, ker se je izrazil za mir. Z velikimi koraki se bližamo pravičnemu, trajnemu miru, svetovi, miru, ki bo temeljil na mirovni resoluciji državne zbornice z 19. julija. Konture pravičnega miru se vedno bolj v splošnem položaju razločujejo.

Haag, 17. sept. Ruski delegati predlagajo, naj zboruje drugi posvet socialistov sporazuma v Petrogradu.

Rotterdam, 17. sept. »Manchester Guardian« javlja: Lloyd George je podal zastopnikom angleških strokovnih društev predpogoje miru; Lloyd George sodi, da se mir bliža.

Francoski škofje pri sv. očetu. Iz Lugana: Več francoskih škofov se pripelje bodoči teden v Rim. Gre, kakor poročajo listi, za mirovni nastop sv. očeta.

Stockholmsko zborovanje. Stockholm, 16. septembra. V že naznanjenem oklicu na internacionalo izjavlja organizacijski odsek stockholmske konference, da niso opustili načrta zborovanja, niti ga bodo. Dan zborovanja se določi, kakor hitro bo rešeno vprašanje potnih listov. Iz Londona, Pariza in Rima vrnivše se rusko zastopstvo se je prepričalo, da je delavstvo v Vel. Britaniji, Franciji in Italiji naklonjeno zborovanju v Stockholmu in tudi ostane in da raste v vseh krogih gibanje v korist skupnega nastopa za pravičen in trajen mir. Ker nočejo izročiti potnih listov, se vsled tega proletariata ne da prestrašiti. Ker je usoda stockholmskega zborovanja ozko zvezana z rusko revolucijo, odsek trdno upa, da bodo socialisti Nemčije in Avstrije protestirali proti vsakemu poskusu pokopati revolucijo in kar bi moglo napraviti Nemčijo skrivno protirevolucije. Vsled sedanjih dogodkov je nemogoče dogovoriti se pismeno s socialističnimi strankami Avstrije, Nemčije, Ogrske, Češke, Bosne in Bolgarije glede določitve končnega datuma.

Stockholmska konferenca šele novembra? Iz Stockholma poročajo, da zahtevajo ruski delegati, naj se iz ozirov na zmedeni položaj na Ruskem konferenca odgodi najmanj do novembra.

Ohranjanje politika.

Gospodarska zbornica. Gospodarska zbornica se sestane najbrže 25. t. m.

Minister Vaszonyi o volilni reformi.

Budimpešta, 17. septembra. Minister Vaszonyi je govoril včeraj v demokratičnem klubu o volilni reformi. Med drugim je dejal: Največja napaka bi bila oprijemati se volilne pravice na podlagi cenzusa. Popolnoma pogrešno je, če se proglašajo, da se morejo vzdržati Mažari samo na podlagi ožje volilne pravice in da je v interesu ohranitve mažarske hegemonije potrebno, da se demokratična reforma prepreči. Na ta način mora priti inozemstvo do prepričanja, da smo Mažari nasproti narodnostim v manjšini in da se le na podlagi ožje volilne reforme moremo vzdržati. Oni dve narodnosti, kjer je dvignil iredentizem med svetovno vojno — sicer le posamezno — svojo glavo, so Rumuni in Srbi. Rumunsko odrastlo prebivalstvo tvori le 16,1%, srbsko pa 2,5% celokupnega prebivalstva. Ali naj pomenijo te številke nevarnost za Mažare? Mažari tvorijo 54% vsega prebivalstva. Z Nemci, ki so vedno skupno z Mažari korakali, 64 odstotkov. To razmerje je še ugodnejše, ako upoštevamo število onih, ki so 24 let stari ter umejo čitati in pisati.

Število onih, ki so stari 24 let in umejo čitati in pisati ter so zmožni nemškega in mažarskega jezika, obsega 75 odstotkov celokupnega prebivalstva, in sicer 63 odstotkov Mažarov in 12 odstotkov Nemcev. V luči teh števil je vse križanje, da pomeni demokratična volilna reforma za Mažare nevarnost, tendenciozno in brez podlage.

Vaszonyi je žel burno pohvalo.

Svoboda Jugoslavije mora priti.

Najnovejša številka »Oesterreichische Rundschau« prinaša izpod peresa Leopolda barona Chlumetzkyja pod naslovom »Jugoslovanski problemi« članek, v katerem se izvaja:

Ako je bilo sploh še treba dokazati to, da razen nezmanjšane ohranitve naše jugozahodne posesti za Avstro-Ogrsko ni bolj važnega problema kakor je jugoslovanski problem, nam daje ta dokaz zivahni, naravnost strasni način, s katerim razpravljajo o tem vprašanju v Italiji. V Rimu so spoznali, da je za monarhijo odločilne važnosti za njeno politično in gospodarsko bodočnost rešitev jugoslovanskega vprašanja; zato presojaajo to vprašanje edino s tega stališča. Italija bi mogla odobriti samo tako rešitev, ki popolnoma izključuje jugoslovanske narode Avstro-Ogrske iz stare državne zajednice, nad vse pa vsako skupnost Srbov in Hrvatov in vsaki vpliv »ostankov habsburške države« na novo srbsko državo. Zaradi tega se najodločnejše pobija v velikem delu italijanskih listov

pogodba, ki sta jo sklenila na Krfu Pašić in Trumbić

o ustanovitvi edinstvene jugoslovanske države, ki naj bi obsegala Srbijo, Bosno in Hercegovino, Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo in slovenske dežele monarhije. Edinstvena Jugoslavija bi vedno bolj in bolj naginjala monarhiji in habsburško-lorenski dinastiji, ker bi srbski element v tej celoti, če ne številno, a kulturno in gospodarsko bil slabši kot Hrvati in Slovenci, ki še vedno čutiijo avstrijsko in ki so zvesti cesarju. »Avstrofilstvo« Hrvatov je Italijanom vedno trn v peti, a ker bi na temelju krfskega pakta

dobili Hrvati premoč v novi jugoslovanski državi,

zato smatrajo Italijani ta načrt za nesprejemljiv. Zato najostreje pobijajo ta pakt. Preko jugoslovanskega delovanja za združitev gredo enostavno na dnevni red, in odkrito izjavljajo, da interesi Italije ne dovoljujejo ustanovitve enotne jugoslovanske države. Jugoslovani se morajo sedaj kakor tudi poprej popolnoma odreči svoji popolni združitvi: del naj bi se pridružil Srbiji, ki naj bi se znova uredila, dočim naj bi drugi del, Hrvati in Slovenci, našel prostor v novem državnem organizmu, oddeljenem, torej »osvobojenem« izpod Avstrije. Ta druga državna tvorba bi sicer ostala avstrofilska, ali Italiji ne bi mogla škodovati. Namreč Slovani, ki ostanejo v sferi gospodarskega vpliva, bodo, kakor tudi monarhija sama, po oni drugi jugoslovanski državi odrezani od Balkana.

Slovensko-hrvatska država, proti kateri bo stala Velika Srbija, popolnoma odvisna od Italije kot novega gospodarja vzhodnega obrežja Jadrana — to hočejo najbolj izkusni balkanski politiki Italije kot formulo, s katero mislijo najbolj zavarovati lastne imperialistične interese. O vsakem drugem razvoju položaja na jugovzhodu monarhije nočejo ničesar slišati. Zato tako odločno napadajo vsled opustitve programa o Veliki Srbiji kakor sta se dogovorila Pašić in Trumbić v prilogi enotni Jugoslaviji, čeprav se niti Pašić niti Trumbić ne moreta sumničati zaradi avstrofilskega. V Avstro-Ogrski si morajo

biti merodajni faktorji na jasnem o tem, da je za gospodarsko bodočnost monarhije, za materialno dobrobit vseh njenih narodov, za temelje moči monarhije in za bodočnost dinastije

jugoslovanski problem veliko bolj važen kot nemško-češko vprašanje.

S politiko čakanja, obotavljanja in polovičarstva se ne bo rešil jugoslovanski problem. Še enkrat, gotovo zadnjikrat, nam ponuja usoda priložnost, da vzamemo združitev vseh Jugoslovancev sami v roke, da ustvarimo delo neizmerno velike kulturne in nacionalne važnosti, da služimo koristim milijonov ob enem podpiramo politične in narodno-gospodarske interese drugih narodov monarhije.

Svoboden, edin jugoslovanski narod bo in mora iziti iz te vojske.

Vprašanje je ali z Avstrijo ali protij nje, ali s Habsburžanom ali protij njem. Prvo bi nas dviglo do novih višin, a drugo bi zapečatilo našo usodo. Skrajni čas je, da obrnemo svojo pozornost jugovzhodu in temu za nas najvažnejšemu delu balkanskega vprašanja, da se na »Ballplatzu« najde človek ustanoviteljske moči in idej, ki bo znal premagati vsak odpor in pridobiti obe polovici monarhije za res narodno jugoslovansko politiko velikega stila, ki bi enako varovala interese monarhije in jugoslovanskih narodov.

Dnevne novice.

Zlata maša duh. svetnika P. Kalista Mediča. Brezje: Zastave, ki so plapolale raz cerkve in bližnjih hiš, so nam naznanjale lepo cerkveno slovesnost, ki se je imela vršiti v nedeljo. Duh. svetnik P. Kalist Medič je obhajal srečni spomin petdesetletnice, ko je prvič kot novomašnik stopil pred oltar Gospodov. Upošteva je resne časovne razmere moramo reči, da se slovesnost zlate maše ni mogla lepše vršiti, kakor se je. Ob 10. uri so spremili zlatomašnika njegovi sobratje in dekanjska duhovščina v procesiji pred okusno ozaljšani oltar. P. jubilent ni potreboval običajne zlatomašniške palice. Poln mladeniške čilosti je stopal v svetišče in pel s krepkim glasom slovesno sv. mašo. Slavnostni govornik župnik in poslanec g. Iv. Piber je v jedrnatem govoru pojasnil pomen in odgovornosti duhovnika v sedanjih časih. Vmes je pa opisal delovanje P. zlatomašnika, ki je bilo celih 50 let spremljano z obilnim blagoslovom. Začel je svoj poklic kot profesor na novomeški gimnaziji, 18 let je goreče in spretno vodil obširno frančiškansko župnijo v Ljubljani, potem je mnogo storil kot predstojnik romarske cerkve na sv. Gori za ondotno svetišče in prenočišče romarjev, ki je — žalibog dobesedno z mogočno baziliko pometeno od sovražnih izstrelkov s prijazne višine. Med svati smo opazili razven duhovščine in sorodnikov spoštovano rodbino Pollakovo iz Ljubljane. Ako bo g. jubilent razmeroma tako ostal pri zdravju, kakor smo ga videli kot zlatomašnika, bo včkal tudi železno sveto mašo, kar mu iz celega srca želimo.

Ivan Bohinc, organist v Stari Loki, padel na italijanskem bojišču. Pred par dnevi smo prejeli žalostno obvestilo, da je tudi naš organist Ivan Bohinc daroval svoje mlado življenje za Boga in domovino. Bil je res vzor mladenič v vsakem oziru. Pobožen, priazen in vesel se je prikupil vsakemu, kdor ga je poznal. Bil je zelo nadarjen in po pravici smo smeli od njega še veliko pričakovati. Za njim žalujemo pevski zbor iz Stare Loke, pa tudi pevski zbor s Trate: žalujemo vsi, ki smo poznali Tvojo dobro plemenito dušo. Padajo najboljši! Počivaj v miru!

Duhovniška vest. Prestavljen je č. g. Iv. Haniž, kaplan v Skalab, v Kapelo pri Radenci.

S srebrno svetinjo I. razreda je bil odlikovan četovodja Jožef Hren; preje je imel že srebrno svetinjo drugega razreda.

Padel je na tirolskem bojišču dne 25. avgusta 21letni Feliks Rail iz Ovis pri Podnartu.

Nesreče s pairono so se zopet zgodile v naslednjih slučajih: Zupan Herman, 17 let stari knjigoveški pomočnik iz Novega Vodmata št. 30, je v nedeljo popoldne doma s šivanko dregal v neko malo pairono, ki mu jo je bil dal neki tovariš, nakar je ista eksplozirala ter mu več ali manj odtrgala štiri prste na levi roki in ga poškodovala na glavi in na prsih. Enaka nesreča je zadela isti dan Janeza Šetina, 14 let starega sina vdove-posestnice Ane iz Šmarne gore št. 49, ko je zažgal pairono, ki je eksplozirala ter mu pokvarila palec na levi roki. Tri prste na desni roki je odtrgalo Fr. Dimnik.

12 let staremu sinu posestnika Jakoba iz Snerberjev št. 13, ko se je igral z vojaško patrono. Vsa svarila ne pomagajo nič, mladina se dalje neprevidno igra z izstrelki!

— **Letniki 1867 in 1868** pridejo, kakor je odredilo vojno ministrstvo z odlokom 208.654, brez ozira na svojo sposobnost vsi v zaledje ter se ne smejo več pošiljati k bojni armadi. V zaledju bodo v prvi vrsti zamenjali mlajše moštvo, ki je sposobno za fronto ali za stražno službo.

— **Griza na Dunaju.** Od 15. julija do 16. septembra je obolelo na Dunaju 1078 oseb na grizi, od teh jih je umrlo 418.

— **Izmenjani invalidi iz Italije:** inf. 17. pešpolka Franc Kump in inf. 87. pešpolka Franc Golob, nadporočnik Viktor Spuller, so došli v Avstrijo.

— **Še je niso našli.** Stariši slaboumne Marije Ponikvar iz Bresta pri Tomišlju še vedno iščejo — že nad sedem tednov — svojo hčerko. Ker se ni izvedelo v tem času, da bi bila kje ponesrečila, je znamenje, da se je kam zatekla, odkoder ni glasu o nji. Stara je 30 let, okroglega obraza, črnih las, rjavih oči, srednje postave, bolj suhljata, do vratu pristrizanih las in golaglava. Modro krilo ima iz navadnega blaga, ki je pri tleh obšito s tremi vrstami črne vrvice. Ne napada nikogar, le po govoru se pozna, da ni zdravega razuma. Kdor bi kaj vedel o nji, naj to javi žalosnim starišem v Brest št. 23, p. Ig-Studenec.

— **Za klobuk žrtvoval svoje življenje.** Pri Cmureku je šel ob Murinem bregu 26letni delavec Fr. Gaudet. Nenadoma mu je veter odnesel klobuk v Muro. Ker je bil klobuk še nov, je skočil takoj za njim v vodo. Toda ker ni znal plavati, je zašel v valove in utonil. Dan pozneje so izrekli iz Mure Gaudeta in njegov klobuk.

— **Otrok utonil.** Od Dev. Marije v Polju: Dne 16. septembra je utonil v Slapah štiriletni Franc Fležar, sin delavca, sedaj vojaka Franceta Fležar. Otrok se je igral v čolnu in mu je spodletelo.

— **Nova vojna bolezen.** V berlinski »Klin. Wochenschrift« poročata dr. Haase in H. Zondek o novi vojni bolezni, ki se imenuje »vojna oteklina«. Javlja se pri starejših osebah med 40 in 65 letom, ker se njihov organizem težko privadi izpremembam. Vzrok bolezni je torej slaba hrana in zlasti nedostojanje masti. Drugi vzrok je pretirano uživanje vode, ki se vsled pomanjkanja drugih jedil uživa v obliki juhe, kave itd. Na ta način užijejo ljudje do 3 litre vode na dan, katere oslabei organizem ne more prebaviti in izločiti, vsled česar nastaja otekanje telesa. Bolezen je ob teh razmerah jako težko zdraviti, ker treba zanj dobro hrane in miru. — Hrvatski listi pripominjajo, da je v Dalmaciji ta bolezen že davno razširjena; otečejo posebno noge. Tudi v Ljubljani poznamo to bolezen.

Gospodarske beležke.

— **Rentni trg.** Trajno ugodno gibanje na rentnem trgu se je zadnje dni raztegnilo tudi na poprišče vojnih posojil; po vseh njihovih kategorijah se čimdalje bolj povprašuje. Trdna tendenca na trgu vrednostnih papirjev se je držala do konca tedna.

— **Čebelarstvo.** »Slovensko osrednje čebelarsko društvo v Ljubljani« odgovarja tem potom na mnogoštevilna vprašanja glede sladkorja, da do danes še ni dobilo nikakega poročila, kdaj, koliko in po kakšni ceni dobi dovoljeni sladkor, ker pogajanja s ministrstvom in centralno čebelarsko zvezo še niso končana. Zato je vsaka prošnja in vsako povpraševanje brezuspešno. Najbrže bo sladkor za jesensko pitanje prepozno došel. Da društvo že vnaprej vse potrebno uredi za razpošiljanje, zato že sedaj sprejema naročila in sicer le skupna po 100 kg zadnji čas do 1. oktobra. Predvsem naj se naroča potom podružnic (izvemši Štajerske in Koroške, ki imata svoje društvo). Denar pošljejo naročniki šele na pismeno obvestilo. Nečlani morajo naročiti sladkor le potom najbližnje podružnice, le kjer bi bila podružnica preveč oddaljena, mora biti posamezno naročilo nečlanov potrjeno od župnega ali občinskega urada, da je dotičnik res čebelar in da ima navedeno število panjov. Naročila naj bodo kolikor mogoče omejena. Navede naj se natančno ime naročnika, kraj, pošta in železniška postaja. Pripomniti je, da se na panj ne sme porabiti več kot 5 kg, če bi se sploh toliko dobilo in da se vsaka zloraba sladkorja v druge namene kaznuje z visoko denarno kaznijo in z zaporom. Ravno tako je tudi strogo prepovedano naročati sladkor pri več kot enem čebelar-

skem društvu, četudi je kdo član še pri drugih društvih. Brezuspšno je tudi vlagati posebne prošnje na poljedelsko ministrstvo ali drugam, ker so za razdelitev sladkorja poverjena le osrednja čebelarska društva.

— **Izborna domača kava.** Prave zrna te kave zdaj niti za izredno drag denar ni dobiti. V nekaterih mestih jo na tihem prodajajo za nečuvno visoke vsote. Za 1 kg tega blaga, ki je nekdanje stalo 2, 3 do 4 K, se sedaj plačuje 100, 200 in 300 K. Izključeno je, da bi dobili v naše kraje kaj prave kave. Računati torej moramo z nadomestili. Ana Gornik iz Slov. goric sporoča, da je iznašla izborno domačo kavo iz navadnega njivskega korenja (ki se rabi za svinjsko krmo). Korenje se razreže na štiri ali več delov in se v peči dobro posuši. Tako posušeno korenje se potem zdrobi z roko na drobne kosce in se zmleje na kavinem mlinu ali malih železnih žrnjlah, ki jih imajo skoraj pri vsaki hiši. Fino zmleti zdrob se potem kuha, kakor navadna kava in ima prijeten duh in izboren okus ter ne rabi mnogo sladkorja. Če se pridene malo ječmenove ali pšenične kave, je tudi dobro. Gospodinje, pripravite si v jeseni in po zimi take kave! — Če ve kdo še za kako drugo kavino nadomestilo, naj se oglasi.

— **Usnje za civilne potrebe.** Uradno se poroča: Z različnih strani in tudi v posameznih dnevnikih so se slišale pritožbe, da vojna uprava preko svoje potrebščine koplji usnje v svojih skladiščih in tako onemogočuje prebivalstvu, da bi si preskrbelo neobhodno potrebno usnje v svoje svrhe. Temu nasproti treba pripomniti, da se v usnjarnah in strojarnah pridreže za vojaštvo le tiste vrste in tiste množine usnja, ki so za bojno sposobnost armade neobhodno potrebne. Vse drugo se pripušča za potrebe civilnega prebivalstva in izroča pod vladnim nadzorstvom stoječim preskrbovalnicam usnja v razdelitev.

— **Uvedba normalne obleke.** Ministrski predsednik dr. Wokerle je v ogrskem državnem zboru izjavil, da se v najkrajšem času ustanovi poseben odbor za ureditev preskrbe z obleko. Tozadevna komisija bo določila izgotavljanje enotne normalne obleke, za katero se določi tudi enotna cena. Tovarnam se prepove izdelovanje razkošnega oblačilnega blaga.

— **Karte za krompir** izidejo, kakor poroča »Venkov« dne 1. oktobra.

— **Pridelovalcem krompirja** se izplača do novembra dohvatna premija.

— **Krompirja** v Splitu vedno bolj nedostaja. Kilogram krompirja velja sedaj v Splitu 5 K.

— **Krompir iz Nemčije** uvažajo zadnji čas na Dunaj. Preko Dečina je šlo 600 vagonov, nadaljnih 1000 vagonov da je na poti.

— **Papirno perilo** uvedejo v bolnišnicah na Ogrskem, v prvi vrsti prte in prtiče, zastore i. t. d.

— **Češka** izkazuje leta 1917. skupnih izdatkov 144.489.189 K in dohodkov 8.064.670 K.

— **Škatljica vžigalic** velja sedaj v Budimpešti 10 vinarjev.

— **Kruh in moka v Budimpešti.** V bodoče se bodo krušne izkaznice v Budimpešti glasile na 8.40 kg, namesto dosedanjih 6.70 kg.

Primorske novice.

— **Občinski zastop občine Šempas** je razpuščen. Upraviteljem je imenovan g. Ciril Rijavec.

— **Č. g. Peter Butkovič**, župni upravitelj Lokve pri Gorici, se je nastanil v Begunjah pri Cerkljici, p. Rakek, in prosi svoje ljudi, da mu naznanijo sedanje bivališče.

— **Ponikve na Tolminkem** so se začasno odcepile od poštnega okrožja Slap ob Idriji in se priklopile poštnemu okrožju Grahovo.

— **Umrli** je v Kandiji Marjeta Peršič v dobi 36 let. Pokojna je bila hči vzornega vzglednega podžupana Kozum iz Prvačine. Maja meseca t. l. je g. podžupanu umrla ena hčerka, poročena Gregorič. Očetu Kozmu naše sožalje!

— **Umrli** je v Kranju 18letna Vida Bratina, hčerka nadučitelja iz Bovca.

— **Od laške granate** je bil ranjen dne 5. t. m. doma v hlevu Stefan Rijavec, 60 let stari kmetski delavec iz Trnovca št. 67. Zlomilo mu je desno roko pod komolcem. Pri tej priči je ubilo tudi dve kravi. Rijavec se zdravi v ljubljanski bolnišnici.

— **Begunska ljudska šola v Šmartnem.** C. kr. okrajni šolski svet za goriško okolico je otvoril v Šmartnem pri Litiji ljudskošolski tečaj za begunske otroke z Goriškega. Poučevanje in vodstvo tega tečaja se je poverilo gosposdu učitelju Jakobu Rojčju.

— **Stara begunka išče svoje hčere.** V ljubljanski deželni bolnišnici se naha-

ja radi ostarelosti Ana Murovec, 87 let stara užitarica iz Lokovca št. 31. Pravi, da ima šest hčera, ki so vse omožene, a ne ve, kje so zdaj. Mogoče se tem potom najdejo.

— **Begunc ponesrečil.** Mikulin Jak., 52 let stari delavec pri trgovcu in posestniku Bergmanu, doma iz Biljane, se je dne 15. t. m. vrezal s cirkularno žago v desno roko.

— **Kdo ve kaj o vojaku Antonu Batistič,** ki je služil pri 27. dom. pp., 10. stot., doma iz Bilj pri Gorici. Pogrešamo ga že od začetka vojne. Kdor bi kaj vedel, naj blagovoli sporočiti na naslov: Alojzija Batistič, pošta Rečica ob Paki, Sp. Štajersko.

— **Pri posredovalnici za goriške begunce** se nahajajo sledeče dopisnice: Frančiška Sedavčič, Trnovo št. 36 pri Gorici; Kristina Vouk, pošta Trnovo p. Gorici; Alojzija Podgornik, Voglarji št. 42, Trnovo pri Gorici; Jožefa Kogoj, Dragovica št. 90, p. Grgar; Jožefa Humar, Banjšice, Breg št. 3, p. Grgar; Katarina Renko, Lokve št. 8 pri Gorici; Marija Renko, Lokve št. 8; Ana Bremic, Lokve št. 8; Marija Gorjup, Lokve št. 8; Stefan Renko, Lokve št. 8; Silvester Mučič, Standrež št. 114 pri Gorici; Katarina Figl, Pevma št. 67; Amalija Rijavec, Vitovski vrh, pošta Čepovan.

— **August Volk**, rojen 1885, pristojen v Ajševici pri Gorici, služil je pri 97. pp., I. baon, je padel junaške smrti dne 9. avgusta pri Tereszeny ob Seretu v Bukovini. Pri posredovalnici se nahajajo tri slike od njegove žene in ena dopisnica.

— **V ruskem ujetništvu** je Albert Ravbar s Proseka.

Ljubljanske novice.

— **Iz današnji pevski večer** v deželni gledališči je ostalo še nekaj vstopnic na razpolago. Prodaja jih od 4. ure popoldne do začetka prireditve blagajna deželnega gledališča.

— **Ij Umetniška razstava** v paviljonu R. Jakopiča je od srede, dne 19. t. m. naprej pristopna javnosti. Posebna odločitev se ne vrši, zato se tudi ne pošiljajo osebna vabila, ampak se tem potom uljudno vabi p. n. občinstvo k prav obilnemu obisku razstave. Razstava je odprta vsak dan od 9. ure popoldne do pol 1. ure popoldne in od pol 3. do 6. ure zvečer. Vstopnina znaša 2 kroni, za dijake, vojake in delavce 60 vinarjev. Trajne vstopnice za čas razstave stanejo za osebo 8 kron, za družino 14 kron.

— **Ij Protestanti pastor Hegemann** se je ponesrečil na Kamniških planinah na poti iz koč na Okrešlu skozi Turški žleb in Male Pode v Gamzov škred. Ondi je pastor Hegemann padel v prepad. Kdor ga najde, dobi 200 K nagrade.

— **Ij Za domovino.** Padel je na italijanskem bojišču nadporočnik g. Rado Svet v 24. let. Časten spomin vrlemu junaku!

— **Prvo strelsko darilo** in pohvalo celega častniškega zbora si je zaslužil dne 10. t. m. na strelski tekini na Reki enoletni prostovoljec Ivan Ločnikar iz Ljubljane.

— **Poročil** se je gospod Karel Seunig, trgovec in veleposestnik v Ljubljani z gospodično Gizelo Knolovo.

— **Ij Altarni prt za Citino kapelo na Dunaju.** V vojni in božični razstavi pri Krišperju je bil med drugim razstavljen tudi prekrasen zlatovezen oltarni prt, katerega je izvršil v šestih mescih neki italijanski ujetnik na ljubljanskem Gradu. Prt je namenjen za Citino kapelo na Dunaju.

— **Ij Prememba posesti.** Hišo umrlega sodnega adjunkta Petriča v Knafjevih ulicah št. 4 je kupil primarij dr. Stojce.

— **Ij Poročil** se je Ervin vitez Mehlem, c. kr. topniški stotnik z gđno. Hanno Luckmann, hčerko g. Antona Luckmana v Ljubljani.

— **Ij Umrli** so v Ljubljani: Dr. Josip Ratič, dvorni svetnik in finančni prokurator v pokoju, star 76 let. — Fran Horak, poduradnik južne železnice, 61 let. — Jera Ješe, dnarica, 68 let. — Andrej Kramar, hlapec, 56 let. — Antonija Lovše, gostilničarka, 32 let. — Janez Marn, tesar, 60 let. — Ivana Gorjanc, poštnega poduradnika žena, 43 let. Zora Okorn, hči zasebnice, 6 mesecev. — Jernej Šircelj, delavec, 51 let, umrl med vožnjo v vlak. — Ana Gruđen, hiralka, 70 let. — Alojzij Levčnik, strojevodja, 52 let. — Fran Mayer, bivši zlatobit in posestnik, 75 let. — Stan-ka Kezele, hči kleparskega pomočnika, 3 mesece. — Anton Primožič, prodajalkin sin 5 in pol leta. — Helena Boštjančič, delavčeva žena, 70 let. — Angel Baša, zidar, 23 let. — Fran Šuštaršič, hlapec, 64 let.

— **Ij Ljubljaničan junak.** Andrej Sever, ki se nahaja od početka mobilizacije neprestano na raznih bojiščih ter je bil odlikovan s srebrno hrabrostno

svetinjjo II. razreda in s Karlovim četnim križcem, je bil v enajsti soški bitki ponovno odlikovan za svoje junaško obnašanje pred sovražnikom z brodnato hrabrostno svetinjjo.

— **Ij Zadruga krojačev in krojačic** naznanja članom in članicam, da se začasno poslovanje zadruge in bolniške blagajne sedaj vrši pri g. Gestrinu Ferd., Poljanski nasip št. 8. Načelniske zadeve zadruge pa rešuje načelnik g. Ivan Krsnič, Resljeva cesta št. 1, I. n.

— **Poročil** se je Artur Kirschner, c. kr. poštni uradnik, s Kunigundo Jerman.

— **Ij Umrli** je v Gradu dvorni svetnik pri deželenem nadsodišču g. Josip Schwentner, rodom Ljubljaničan.

— **Ij Red pri razdelitvi živil** v cerkvi sv. Jožefa. Mestna aprovizacija opozarja, naj prihajajo stranke, ki imajo izkaznice za ubožno akcijo točno ob urah, ki so naznanjene za vsako razdelitev pravočasno v ljubljanskih časopisih. Stranke, ki bodo prihajale prej ali kasneje kakor je po številkah in urah določeno, ne bodo prejele živil. To v svarilo, da preprečimo nepotrebne navale.

— **Ij Priglasitev doma ostalih soloobveznih otrok.** Soloobvezne otroke — v starosti od 6. do 14. leta — ki ne hodijo vsled različnih telesnih hib, bolezni, duševne nezrelosti, morajo njih stariši tekom treh dni priglasiti ob navadnih uradnih urah v mestnem popisovalnem uradu na magistratu, Galetova hiša, pritičje desno.

— **Ij Sadje v večjih množinah.** Nakaznice za sadje v večjih množinah (najmanj 10 kilogramov) daje mestna aprovizacija v svojem uradu na Poljanski cesti št. 13 vsak dan od 9. do 10. ure dopoldne.

— **Ij Razveljavljena konfinacija.** Vojnonadzorovalni urad na Dunaju je razveljavil konfinacijo gosp. Antona Trstenjaka, tajnika in revizorja Zveze jugoslovanskih hranilnic in kontrolorja Mestne hranilnice ljubljanske.

— **Ij Sadje za Moste na rumene izkaznice C.** Stranke, ki imajo rumene izkaznice C za Moste prejmejo sadje v sredo, dne 19. t. m. Določen je tale red: Od 9. do 10. ure dopoldne št. 1 do 150, od 10. do 11. ure št. 150 do 300, popoldne od 2. do 3. ure št. 300 do konca. Sadje bodo delili v cerkvi sv. Jožefa. Vhod pri glavnih vratih.

— **Ij Sadje za Meste na rumene izkaznice B.** Stranke, ki imajo rumene izkaznice B za Moste, prejmejo sadje v sredo, dne 19. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa od 3. do pol 5. ure popoldne.

— **Ij Sadje za Vič na rumene izkaznice B.** Stranke za Vič, ki imajo rumene izkaznice B, dobe sadje v sredo, dne 19. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa od 5. do pol 6. ure popoldne. Vhod pri glavnih vratih.

— **Ij Našla** se je večja svota denarja in račun od Suttnerja. Dobi se na stojnici pri Minki, Vodnikov trg.

— **Ij Izgubila** se je moška srebrna ura od Kolizejske ulice skozi Tivoli do gradu Podturn. Pošten najditelj je naprošen, naj odda ura proti nagradi v Kolizeju vrata št. 57.

— **Ij Izgubila** se je manjša svota denarja z vojaško legitimacijo od deželne bolnice, Sv. Petra ceste, Kolodvorske ulice, Dalmatinove ulice kolodvor. Pošten najditelj naj odda isto proti nagradi vratarju deželne bolnice.

Kaznovana švedska.

— »Matin« poroča iz Washingtona, da je morala švedska komisija, ki se je pogajala z Wilsonom za živila, zaradi argentinskih brzojav oditi praznih rok.

— **Naročajte nabitke** iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1.80, za dame K 1.50, za otroke K 1.20. Zaradi drage poštne priporoča se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

Proda se v središču Bleda

trgovska hiša

zraven je tudi 2.916 m² vrta. Naslov pove uprava tega lista pod št. 2165.

Izboren nadomestek za milo

— »Dob. Hygiene« — Za vsako vrsto pranja poraben kot dobro maščobno milo, prekaša po kakovosti in ceni vse podobne izdelke. 1 zaboj približno 50 kg 250 kosov po 46 K. — Vzorec 5 kg, okoli 30 kosov, 8 K, po povzetju pri domačem podjetju Pekera, Solnice, Češko.

Iščem služkinjo

zdravo, pošteno in snažno, za vsako delo pripravo. Plača dobra, po dogovoru. Nastop najraje takoj. Naslov pove upravnistvo tega lista pod št. 2331.

Prazne vreče

vsake vrste, suhe goše, kumno, jagnež in druga semena kupuje vedno in v vsaki množini in plačuje po najvišjih dnevnih cenah firma:

J. KUŠLAN, KRANJ, Gorenjsko.

8290

Kostanjev les

od 1 m dolgoti, 10 cm debelosti naprej v deblih in polenih

kupi po najvišji ceni trvdka

J. Pogačnik, 2407

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 13.

Naprodaj sta

2 plemenski kobil

3-leta stari. Ljubljana, Poljanska c. 55.

Brinje

za kuhanje žganja oddaja v večjih in manjših množinah trvdka 2354

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska c. 2.

Od 1. septembra t.l. naprej zopet Aneta Potočnik, Gigaletova ulica št. 4, II. nadstr.

poučujem klavir.

Dobri brivski in lasestrižni aparati

La britev iz srebro-jekla K 350, 4, 5; varnostni brivski aparati, poniklani K 3, 5, zn. »Periekt« s 6 rezili K 10, 20; dvo ez. rez. rezila tucat K 5, 6. La lasestrižni aparati K 11, 12. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu c. in kr. dvorni založnik JAN. KONRAD, izvozna trvdka, Brůx št. 1755, Češko. 111

Deklica, 15 let stara, ki je absolvirala šest razredov ljudske šole, večča slovenskega in nemškega jezika, želi vstopiti kot

učenka

v kako trgovino. Več se izve v upravnistvu pod št. 2365, ako znamka za odgovor!

Kupim novo ali staro

OPEKO

za streho. — Cenjene ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod št. 2355.

Dobri

krojaški pomočniki in šivilje

se sprejmejo takoj pri trvdki Potočnik & Novak, Ljubljana, Gradišče 7. Plača po dunajskih tarifih. Išče se tudi VAJENKA.

V popolno oskrbo sprejemem krepkega

mladeniča

za dnevno delo v pekariji, event. kot učenca. TER. BIZJAK, pekarija, Ljubljana, Poljanska cesta št. 25.

Malinov sok

vsebuje 60% sladkorja, nad 50 kg na debelo ponudi v dobavo

I. Gigović

Sisak (Hrvatsko).

Jožef Jug

pleskarski in likarski mojster

Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča cenj. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Solidna in točna postrežba. Jamčim, da delam samo s pristnim firnežem.

Ugodna prilika za nakup.

Vedno z najboljšim vspehom obratovani, nasproti kolodvoru Bohinjska Bistrica na Gorenjskem ležeči **HOTEL »RODICA«**, last gospoda Otona Doktoriča, se proda dne 28. septembra t.l. ob pol 11. uri dopoldne pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici, soba št. 26, s popolno opravo in več polja.

Hotel z opravo je sodno cenjen na 81.822.58 K in najmanjši ponudek znaša 54.548 K. Potrebni vadij znaša 8200 K. V skupni cenilni vrednosti vpošteti inventar tega hotela je cenjen na 5991.64 K. Interesentje si morajo pravočasno preskrbeti potrebne listine za vstop na Kranjsko.

Franc Sajovic, trgovec in posestnik v Medvodah, naznanja v svojem ter v imenu vseh ostalih sorodnikov, da je njihov predobri brat, oziroma stric, prečastiti gospod

Janez Evang. Sajovic,

demantni mašnik, infulirani stolni prošt, knezošk. konzistorialni svetnik, lastnik zlatega križca s krono za zasluge in komturnega križca Franc Jožefovega reda itd. itd.

mirno v Gospodu zaspal dne 18. septembra 1917 ob pol 3. uri zjutraj v 87. letu starosti po večkrat prejetih svetih zakramentih za umirajoče. Pogreb bo v četrtek, dne 20. septembra, ob pol 10. uri dopoldne po opravljenih velikih biljah in po slovesni sveti maši iz stolnice. Blagi rajnik bodi priporočen vsem prijateljem in znancem v pobožno molitev.

V Ljubljani, dne 18. septembra 1917.

Ljubljanski stolni kapitelj naznanja tužno vest, da je prečastiti gospod

Janez Evang. Sajovic,

demantni mašnik, infulirani stolni prošt, knezoškofijski konzistorialni svetnik, imejitelj zlatega križca s krono za zasluge in komturnega križca Franc Jožefovega reda itd. itd.,

dne 18. septembra 1917 ob pol 3. uri zjutraj v 87. letu starosti po večkrat prejetih svetih zakramentih za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v četrtek, dne 20. septembra ob pol 10. uri dopoldne po opravljenih velikih biljah in po slovesni sveti maši iz stolnice.

Blagi rajnik bodi priporočen vsem prijateljem in znancem v pobožno molitev.

V Ljubljani, dne 18. septembra 1917.